

ПОЛИТИКИ В ОБРАЗОВАНИЕТО ПО ТУРИЗЪМ, КОМПЕТЕНЦИИ И СТИМУЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Доц. д-р инж. Минчо Полименов

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас

Резюме. Статията се стреми да насочи вниманието на държавните институции, училищата, университетите и туристическия бизнес така да обвържат образователните политики, че младите хора да са мотивирани в професията, която си изберат, и тя да им гарантира работно място в туризма. Стремелът е да се иновират образователните системи, за да се подобри качеството на знанията и уменията и да се повишат компетенциите и компетентностните модели (Ribov 2004). Осмислена е възможността за валидиране на знания и умения в работна среда, като е предложена градивна диференцирана система, звездеви клас квалификация за конкретна длъжност. Образованието се насочва към пазарното търсене и се дискутира възможността за осъществяване на връзка между средното и висшето образование, за признаване на кредити по определени дисциплини, а и за създаване на възможност за надграждане в професията и сертифициране на знанията и уменията. Търси се възможност за свобода в образованието, дуалност и класност при обучение от страна на бизнеса, което да се материализира в адекватно финансово заплащане на вложения труд.

Ключови думи: политики в туризма; образование по туризъм; компетенции; стимули и конкурентно предимство; компетентност и качество

Въведение

Политиките в образованието по туризъм са дебат между туристическия бизнес и обучението по туризъм, като усъвършенстване на подготовката на туристически кадри се приема от всички на основа решаване на проблеми и постигане на ефективни резултати (Dimitrova 2017; Dimitrova 2018a). Туризмът оказва сравнителна гъвкавост при постоянните кризи и войни и въпреки тежките икономически условия създава работни места и успява да ангажира човешки потенциал (Dimitrova 2018; Dimitrova 2019). Основата за привличане и задържане на млади хора в България е да се заложи на такива стратегически ходове и образователни планове и програми, които да имат прогресивни компетентностни стимули, които да са иновативни и надграждащи (Trendafilov et al. 2013; Polimenov 2019). Световната организация

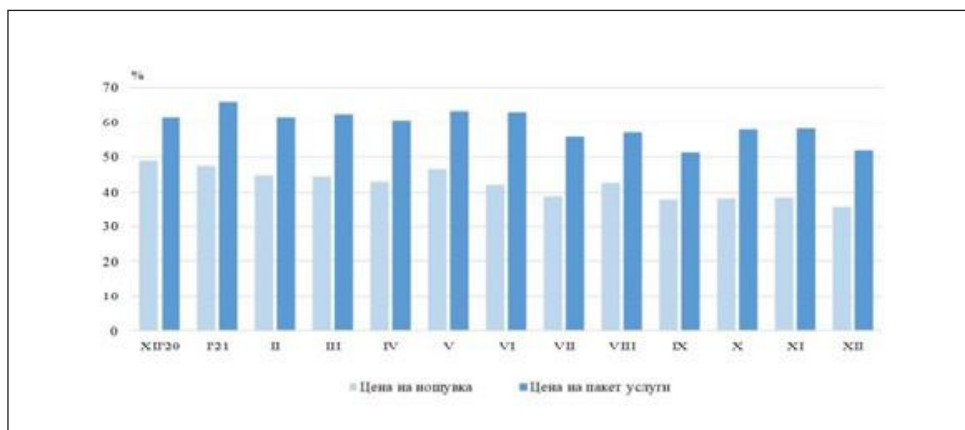
по туризъм към ООН (UNWTO 2021), като насърчава образованието и обучението по туризъм, се стреми към устойчиви политики в туризма, които имат за цел конкурентоспособност, ефективност и разнообразие на развлекателните програми и биохрани (Donev et al. 2019; Dimitrova 2020). Търси се чрез стимулиране на екологични смарт (smart) иновации в туристическия бизнес увеличаване на добавената стойност и устойчивост чрез усъвършенстване на заеманите длъжности и тяхното надграждане (Tourism Online Academy 2021; Dimitrova 2021). Предприемаческата практика, практико-приложните дисциплини трябва да са в основата на образователните планове и програми и акцентът на преподаване да е начин върху степента на надграждане и натрупване на знания и умения. Създаването на технически и финансови стимули е в основата на трупане на компетенции и компетентностни знания и умения. Търси се връзка при създамата се ескалираща ситуация туристическият бранш да запази своите кадри и активност.

Методи

Образователната политика в туризма налага целта на туристическото образование да отговаря на пазара. Вследствие на пазарни промени и особености и навлизане на иновативни технологии, които облекчават физическия труд, политиките в обучението по туризъм се променят под редица фактори. Насочеността е към проучвания и анализ по отношение на теорията и практиката и как чрез усъвършенстване на компетенциите и компетентностни умения да се достигне до едно по-качествено туристическо образование, което да е търсено и да е добре заплатено. Обект на изследване са политиките на образованието по туризъм, като предметът е свързан с професионалната подготовка и квалификацията на работещите в туризма. Налице са редица проблеми от обективен и субективен характер, които имат отношение към образованието по туризъм. Забелязва се спад на завършващи абсолвенти (Ministry of Education and Science 2021), като през 2021 – 2025 г. е с 9%, а по професионалните направления за направление „Туризъм“ е чувствителен – с 16%. От съществено значение е подготовката на преподаватели за обучението по туризъм, което е част от професионалното развитие и наслагване на знанията и уменията. Необходимо е да се синхронизират изискванията за преподаване по специалните предмети, които имат пряко отношение към туристическия сектор. Както и да се анализират секторните политики за сектор „Туризъм“ през различните периоди, където са включени определени инструментариуми и публични документи. В основата на предлаганите промени е необходимо да се заложи на експертно решение, като се дефинира възможността за иновационни решения и внедрявания, които могат да намерят приложение в образованието по туризъм. Ориентацията е към бизнеса, към постоянното надграждане и учене, квалификация и преквалификация, както и към осигуряване на връзка между средното професионално и висшето образование по туризъм на база валидиране на кредити и дуални производствени стажове.

Резултати

Туристическите образователни политики в сектора са насочени към оцеляване, като стремежът е към предлагане на такъв туристически продукт, който да предразполага към оптимизиране разходите за производство и обслужване и от там – и към предлагане на ниска цена за туриста (Lukanova 2017). Това на практика е трудно постижимо, но се изразява както в рационализации по разходната част на себестойността и цената, така и с аксиологическо предимство, свързано с качеството на туристическия продукт. Тези два лоста са в основата за преодоляване на препятствията и оптимизиране на конкурентните предимства на туристическия продукт. Справяне с проблематиката е пътят към стимулиране на човешкия фактор и неговия професионализъм за изява и постоянно трупане на знания и надграждане в професията. Диференцираното заплащане на труда на база квалификационни умения и сложност ще се яви и конкурентно предимство и увеличаване на добавена стойност. При сегашните тежки икономически условия и привнесена външна и вътрешна инфлация и увеличения на енергоносителите увеличението на минималната работна заплата за страната също ще се яви като конкурентно предимство при наличие на работещи туристически бизнеси. Туристическите фирми се опитват да запазят дейността си, но по данни на Националния статистически институт (National Statistical Institute Republic of BU 2021) вследствие инфлационната и здравната криза броят на резервациите е чувствително намален с 52,00%, а от там – и пакетната цена с 35,00% (виж графика 1).

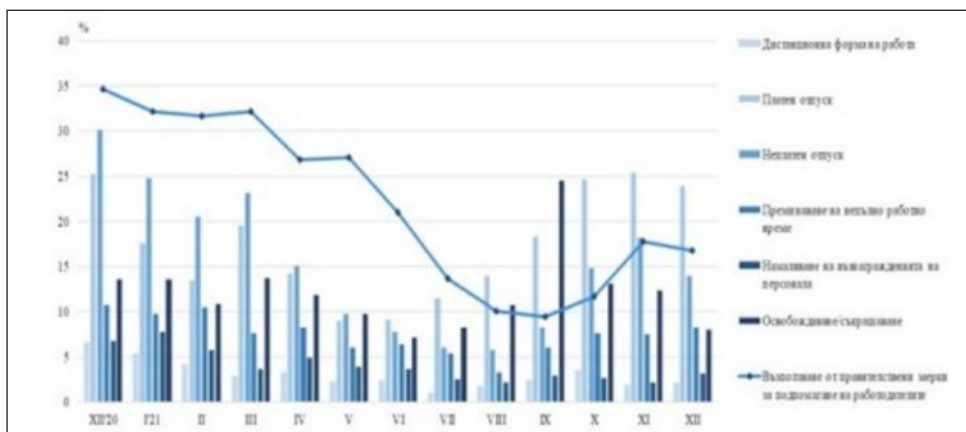

Графика 1. Понижаване цената на нощувка и пакет услуги по месеци

Източник: НСИ

Това рефлектира и при заетите в сектора по отношение на наетия персонал: 24,6% от ръководителите са предприели като мярка – платен отпуск, 14,8%

– неплатен отпуск, а 13,1% – съкращаване. От непълно работно време са се възползвали 7,6% от мениджърите, 3,5% са предприели мярката дистанционна форма на работа, а 2,7% – намаляване на възнагражденията на персонала. Същевременно 11,7% от местата за настаняване са се възползвали от правителствените мерки за подпомагане на работодателите (виж фиг. 2).

Графика 2. Мерки спрямо персонала по месеци

Източник: НСИ

Въпреки кризисната ситуация до 46,00% продължават да работят, 37,5% работят частично, 13,7% временно спират работа и 1,7% прекратяват дейността.

Доходите на работещите драстично намаляват и приетата минимална работна заплата за страната от месец април 2022 г. от 710 лв. е стъпка нагоре, но при очакваната двуцифрена инфлация не е достатъчна, а и стоките и услугите са с данък добавена стойност. Мярката е навреме, но дали тези доходи ще са достатъчни за издръжката на работещите през летния сезон, е компромис и едва ли ще е предпоставка за решаване на множеството проблеми, натрупани в туристическия сектор. Бизнесът протяга ръка и към работна ръка от чужбина, при което среща езиков проблем, но трябва да се реагира бързо. Необходимо е да се набележат политики в образованието по туризъм, при които бизнесът неотложно трябва да протегне ръка на образованието. Трябва да се стимулира всеки работещ в туризма не само финансово, но и социално, концептуалните решения трябва да са на основата на знания и професионализъм. Компетентностни решения и надграждане в професията, учене през целия живот на работното място и валидиране на знания и умения, като за всяка компетенция се получава по-високо възнаграждение. Необходимо е и да се обърне внимание на знанията по чужд език на заетите в сектор „Туризъм“ – при сертифициране на знанията по различните езици да по-

лучават и допълнително заплащане (Tonchev 2003). Възстановяването на сектора от здравната и икономическата криза няма да е лесно, но трябва да се заложи на професионализма и на отношението към различните възрастови групи, които участват в работния процес (виж таблица 1).

Таблица 1. Заетите в сектор „Туризъм“ по възрасти

СЕКТОР ТУРИЗЪМ	От 15 – 24 г.	25 – 34 г.	35 – 44 г.	45 – 54 г.	55 – 64 г.	Над 65 г.	Сума
ЗАЕТИ	24970	37996	31380	23217	14651	2021	13423
Мъже	8 924	14 535	11 863	7 496	4 821	704	48 343
Жени	16 046	23 461	19 517	15 721	9 830	1 317	85 892
Съотношение Мъже	35,74	58,21	47,51	30,02	19,31	2,82	36,01
Съотношение Жени	64,26	41,79	52,49	69,98	80,69	97,18	63,99

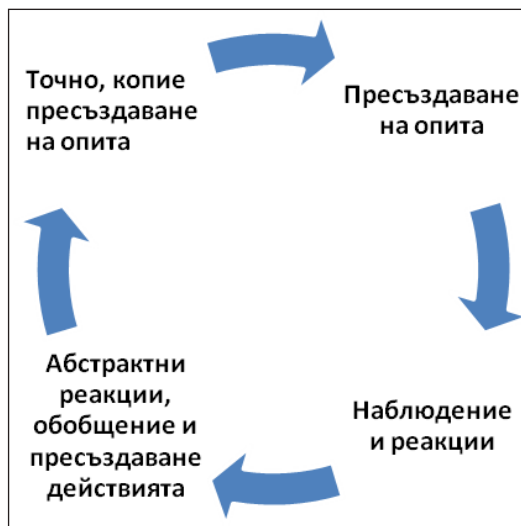
Източник: НОИ

Преди всичко в сектора „Туризъм“ преобладават повече жени, и то в средната възрастова граница. Това донякъде е и причината за по-ниските възнаграждения. Затова трябва да се заложи на квалификация и преквалификация на специалисти, които искат да се обучават по субсидирани програми. Политиките за възстановяването на сектора трябва да са приоритет на Министерството на туризма и на работодателите, като се внедряват обучение на работното място и дуална форма на обучение за ученици и студенти. Политиката в концепцията за развитие на туризма до 2030 г. е да се достигне до устойчивост на туристическия продукт и сигурност за работните места с количествено и качествено заплащане според квалификацията и вложения труд. Политиката е за образование и наука в бюджет 2022 г. да се разходят 6,408 милиарда лв., което е 4,5% от БВП, за увеличение за учителските заплати, за издръжка на висшето образование, социални дейности и спорт.

Вследствие на разширената материална база и сезонността в туризма се увеличава и необходимостта от квалифицирани кадри, като в сектора започват да навлизат и работещи от други професии, включително спорт и култура. Наложителни са спешно квалифициране и валидиране на знания и практически умения и преминаване от аматьорско обслужване към професионално обслужване и спазване стандартите и културата на обслужване. Усвояването на нови професии, съвместяването на определени работни процеси и взаимозаменяемостта са от съществено значение за туризма. Диференцирането на операциите ще повиши качеството на предлагания продукт (Neshkov 2007) и ще засвидетелства професионализъм и конкурентоспособност. Подобряването на качеството на туристическия продукт и неговото предлагане налагат и нови изисквания към професии като винен сервитьор, сервитьор барман, сервитьор фламбьор,

усвояването на взаимно заменяеми знания ще повиши обслужването. Налагането на иновативни знания и тяхното систематизиране ще даде възможност за сертифициране на компетентностните умения и ще позволи да се внедри нова концепция за професиите, свързана със звездев клас квалификация, което ще създаде и нови стимули. Звездевият клас квалификация се дава за конкретна професия и положен стаж по професията и неговото усъвършенстване е градивно. Наслагването на знанията и уменията е в основата на туристическото обслужване, където организационното познание е инструмент за подобряване техниките на работа и усъвършенстване на операциите.

Познанието според Дейвид Колб (Kolb 1975) се състои от четири етапа, които са взаимозависими и имат отношение помежду си. Тук се отнасят: конкретният опит, рефлекторното наблюдение, абстрактната концентрация и активното експериментиране (виж фиг. 3).

Фигура 3. Цикъл на организационното професионално познание

При технологията на обслужване в туризма това са процесите, свързани с организацията на работа, чиито техники трябва да бъдат познавани и да създават възможност за иновиране на критериите им. Процесите са безкрайно повторяеми, като критериите и елементите по самите операции могат така да се свързват или да се отблъскват с оглед на поставената задача и нейното изпълнение. Изграждането на критерии се постига с наблюдение, което влияе на теоретичните решения и създава възможност за критериални задания (Polimenov 2014). Новости в организацията на обслужване могат да се очакват при анализи-

ране на досегашния опит, разработване на нови критерии на база на наблюдение и след това преминаване към практическо приложение. Нормативните документи и наредбите трябва да са в синхрон с времето, да отговарят на образователните изисквания и да са от полза за развитието на туристическите дейности. Необходимо е да се промени изискването за заемане на ръководна длъжност, същата да става само с висше професионално туристическо образование, а останалите позиции да се заемат от специалисти със средно професионално образование или с валидирани знания и компетенции за конкретна професия с определен стаж. Променящата се пазарна среда дава възможност за обучение в нови професии и надграждане и това е пътят за отговаряне на пазара, за повишаване на конкурентоспособността му. Тръгва се към отворени форми на обучение и самоусъвършенстване под определени методики и надграждане в професията. Компетенциите трябва да задоволяват професионалния интерес, да могат да се степенуват при заемане на конкретната длъжност и да са звездени клас. Всеки звездени клас квалификация е обвързан с конкретния стандарт за работа в съответния звездени категоризиран туристически обект – „Секторен анализ на работна сила в сектор туризъм 2012“ (Bulgarian Industrial Association 2012).

1. Една звезда* – прилагане на знания и умения в широк кръг от трудови операции, като рутинни операции по подготовка и зареждане.

2. Две звезди** – прилагане на знания при разнообразни трудови дейности с различна сложност. Работа в екип (работна група), но винаги със спазване на изискванията.

3. Три звезди*** – прилагане на знания при разнообразни дейности при разнообразни условия, сложни и необичайни. Наличие на висока степен на отговорност, самостоятелност и контрол.

4. Четири звезди**** – прилагане на знания в широк кръг от сложни техники и дейности при нестандартни условия, лична степен на отговорност и самоконтрол.

5. Пет звезди***** – прилагане на знания в различни контексти, предсказуеми и непредсказуеми. Много съществена лична отговорност, често значителна, при прилагане на знанията и уменията, дължаща се на проектиране, планиране, изпълнение и оценка. Звездните сертификати за конкретната професия могат да се получават само след средно образование и шестмесечен производствен стаж.

Дискусия

Множеството нови туристически продукти на туристическия пазар са основата и за стимулиране на иновативни образователни политики. Това би довело до положително въздействие и стимулиране на конкуренцията между различните учебни заведения при спазване на принципи за финансиране на преквалификацията според качеството на постигнатите резултати. Въпросът

е постигнатите критерии отговарят ли на търсенето на туристическия пазар и доколко са приложими в съвременния туризъм (Marinov 2011). Учебните програми трябва да са насочени към практиката, като теоретичните знания да са водещи, а практическите да водят до правене и прилагане стажуване в дуална среда. Учебните дисциплини трябва да са актуални и авангардни, водещи в конкретното направление и напълно отговарящи на туристическия продукт и неговите изисквания.

Знанията от обучението от средно образование, както и практика, работа, петгодишен опит в работна среда да се признават за опит в туризма и да се валидират със звездени квалификационен дневник и контролен талон. Системата във Великобритания (Accreditation of Prior Learning 2020), Accreditation of Prior Learning (APL), Accreditation of Prior Experiential Learning (APEL) (Акредитация на предварително учене чрез опит) дава възможност на кандидат-студенти с широка гама от експертни познания, умения и знания да запишат висше образование, отговарящо на качествата на кандидата, и на присъждане на студента кредити от изучавани модули.

Издаваните професионални квалификационни свидетелства от центрове за професионално обучение трябва да дават възможност да се извършват надграждане в професията и повишаване на квалификацията в работния процес. Документите да се зачитат при кандидатстване в специализирани висши училища и да носят определен брой кредити, брой точки (от 0 до 10) на кандидат-студентските изпити. Системата за непрекъснато повишаване на професионалната квалификация трябва да е част от образованието (Tsokov 2011).

Заклучение

Изводите, които трябва да се направят от това, което се предлага като професионално образование в туризма, са, че съществуващите форми и програми за обучение и повишаване на квалификацията не могат да осигурят непрекъснатост в обучението и израстване на кадрите в туризма. Основното, на което трябва да се заложи, е самообучението на работното място и в работния процес, непрекъснато усъвършенстване – „Закон за професионалното образование и обучение“. Разработването на програми, които да отговорят на квалификационните изисквания на работното място, ще повиши качеството на изпълняваната работа и ще подобри културата на обслужване. Такива програми трябва да са обвързани и с езиковата квалификация (Tonchev 2003). Необходимо е промяна в Закона за професионалното образование и обучение, рамковите програми да съдържат петстепенна „звезда“ категоризация на професиите за туризма, която да отговаря за непрекъснато професионално обучение за актуализиране или разширяване на придобита професионална квалификация.

ЛИТЕРАТУРА

- ДИМИТРОВА, Б., ИЗОВ, Н., АЛЕКСАНДРОВА, В., ЙОСИФОВ, Р., ИГНАТОВА, Д., ТРЕНДАФИЛОВ, Д., ПЕТРОВ, В., ВАСИЛЕВА, Г., 2021. Smart когнитивен инструментариум. Външна оценка на професионални компетенции за кадри в Нишов туризъм. София: НСА Прес.
- ЛУКАНОВА, Г., 2017. *Социално-икономически измерения на хотелиерското обслужване*. Монография. Варна: Наука и икономика.
- МАРИНОВ, С., 2011. *Съвременни видове туризъм*. Варна: Наука и икономика.
- НЕШКОВ, М., 2007. *Управление на качеството и сертифициране в туризма*. ВАРХ & ВТК, Варна.
- ПОЛИМЕНОВ, М., 2014. *Иновации в ресторантьорството*. Монография. София: Авангард. ISBN-978-619-160-416-6
- РИБОВ, М. и др., 2004. *Туризъм без граници. Реинженеринг и управление на риска в туризма*. София: Нова звезда.
- ТОНЧЕВ, Ц., 2003. *Качество на българския туризъм – мит и реалност*. Варна: Славена.
- ЦОКОВ, Г., 2011. *Образователни политики по отношение на училищното образование*. Пловдив: Паисий Хилендарски.
- DIMITROVA, B., 2017. Recreational industry, innovations and the Bulgarian educational model for specialised staff. *Original scientific paper. Conference: international scientific congress "Applied sports sciences "*. 406 – 409. Doi: 10.37393/icass2017/83. Proceeding book_icass2017.pdf|p.406 – 410, Sofia.
- DIMITROVA, B., 2018. *Research impact through the scientific publications in wellness culture: scientific paper*. Sofia: Avangard Prima, first edition. ISBN: 978-619-160-666-5
- DIMITROVA, B., 2018.a. Wellness instructor competence standard: unified outcomes acquired by learners: knowledge, intellectual & practical skills. Book, Sofia: Avangard Prima, first edition. ISBN: 978-619-239-013-6
- DIMITROVA, B., 2019. *New smart educational model "Wellness instructor"*. Sofia: Avangard Prima, first edition. ISBN: 978-619-239-150-8
- DIMITROVA, B., 2020. Relationships between education and innovations in the recreational Industry in Bulgaria. *Trakia Journal of Sciences*. **18**(3), 194 – 202. DOI:10.15547/tjs.2020.03.003
- DONEV, J., ANDONOV, S., DJOBOVA, S., DONEV, J.J., HRISTOV, O., KIRILOVA, I., BAHCHEVANSKI, S., IOSSIFOV, R., ALEKSANDROVA, V., ANGELOV, B., STOYANOVA, N., 2019. Comparative study of measuring physical activity among sport students.

Original scientific paper. *Conference: International scientific congress "Applied sports sciences. Balkan scientific congress of physical education, sports and health", 15 – 16 November 2019, Sofia, Bulgaria.* Proceeding book. Sofia: NSA press, 369 – 374. ISBN (Online): 978-954-718-601-9.

TRENDAFILOV, D., DIMITROVA, B., 2013. Aqua spinning as anti-stress health prevention. *Sport Mont.* **XI** (37-38-39), 467 – 473.

Интернет източници

Акредитация на предварително учене чрез опит(APL). 2020.//uniathena.com/apl_policy

Българска стопанска камара. 2012. Секторен анализ на работна сила в сектор туризъм 2012. <https://www.bia-bg.com/>

Закон за професионалното образование и обучение. 2020. <https://www.navet.government.bg/bg/media/>

Министерството на образованието и науката. 2021. *Все по-малко ще завършват висше образование до 2025 г.* <https://web.mon.bg/bg/news/4266>

Световна организация по туризъм към ООН. 2021. <https://www.unwto.org/unwto-world-tourism-barometer-data>, International Tourism (2020 and 2021).The first global dashboard for tourism insights <https://www.unwto.org/unwto-tourism-dashboard>

Онлайн академия по туризъм. 2021. UNWTO INNOVATION, EDUCATION AND INVESTMENTS, <https://www.unwto-tourismacademy.ie.edu/>

REFERENCES

DIMITROVA, B., 2017. Recreational industry, innovations and the Bulgarian educational model for specialised staff. *Original scientific paper. Conference: international scientific congress "Applied sports sciences".* 406 – 409. Doi: 10.37393/icass2017/83. Proceeding_book_icass2017.pdf|p.406-410

DIMITROVA, B., 2018. *Research impact through the scientific publications in wellness culture: scientific paper.* Monograph. Sofia: Avangard Prima, first edition. ISBN: 978-619-160-666-5

DIMITROVA, B., 2018.a. Wellness instructor competence standard: unified outcomes acquired by learners: knowledge, intellectual & practical skills. Sofia: Ed. Avangard Prima, first edition. ISBN: 978-619-239-013-6

DIMITROVA, B., 2019. *New smart educational model "Wellness instructor". Monograph.* Sofia: Avangard Prima, first edition. ISBN: 978-619-239-150-8

- DIMITROVA, B., 2020. Relationships between education and innovations in the recreational Industry in Bulgaria. *Trakia Journal of Sciences*. **18**(3), 194 – 202. DOI:10.15547/tjs.2020.03.003
- DIMITROVA, B., IZOV ,N., ALEXANDROVA, V., IOSSIFOV, R., IGNATOVA,D., TRENDABILOV, D., PETROV, V., VASILEVA, G., 2021. *Smart kognitiven instrumentarium. Vŭnshna otsenka na profesionalni kompetentsii za kadri v Nishov turizŭm*. Sofia: NSA Pres. ISBN: 978-954-718-675-0 [In Bulgarian].
- DONEV, J., ANDONOV, S., DJOBOVA, S., DONEV, J.J., HRISTOV, O., KIRILOVA, I., BAHCHEVANSKI, S., IOSSIFOV, R., ALEKSANDROVA, V., ANGELOV, B., STOYANOVA, N., 2019. Comparative study of measuring physical activity among sport students. Original scientific paper. *Conference: International scientific congress "Applied sports sciences. Balkan scientific congress of physical education, sports and health", 15 – 16 November 2019, Sofia, Bulgaria. Proceeding book*. Sofia: NSA press, 369 – 374. ISBN (Online): 978-954-718-601-9.
- KOLB, D.A. & FRY, R.E., 1975. Toward an applied theory of experiential learning. In: C. COOPER (ed.), *Theories of group processes*. N.Y.: John Wiley & Sons.
- LUKANOVA, G., 2017. *Socio-economic dimensions of hotel services*. Monograph. Varna: Science and Economics. [In Bulgarian].
- MARINOV, S., 2011. *Modern types of tourism*. Varna: Science and Economics
- NESHKOV, M., 2007. *Quality management and certification in tourism*. VARH & VTK, Varna. [In Bulgarian].
- POLIMENOV, M., 2014. *Innovations in restaurant management*. Monography. Sofia: Avangard Prima. ISBN-976-619-160-416-6
- POLIMENOV, M., 2019, Transfer of innovation in the service technology for increasing the restaurant quality product. *International Scientific journal Smart Innovations in Recreational, Wellness Industry and Niche Tourism*. **1**(2), 29 – 35, ISSN 2603-4921 (online). Available at: <https://scjournal.globalwaterhealth.org/>
- RIBOV, M. et al., 2004. *Tourism without borders. Reengineering and risk management in tourism*. Sofia: New Star.
- TONCHEV, C., 2003. *Quality of Bulgarian tourism – myth and reality*. Varna: Slavena.
- TRENDABILOV, D., B. DIMITROVA, 2013. Aqua spinning as anti-stress health prevention. *Sport Mont*. **XI** (37-38-39), 467 – 473.
- TSOKOV, G., 2011. *Obrazovatelni politiki po odnoshenie na uchilishtnoto obrazovanie*. Plovdiv: Paisiy Hilendarski. [In Bulgarian].

Internet sources

- Accreditation of Prior Learning(APL). 2020. https://uniathena.com/apl_policy
- Bulgarian Industrial Association, 2012. Sector analysis of the workforce in the tourism sector-2012. <https://www.bia-bg.com/>
- Professional Law education and training, 2021. <https://www.navet.government.bg/bg/media/>
- Ministry of Education and Science. 2021. Fewer and fewer will graduate by 2025. <https://web.mon.bg/bg/news/4266>
- UNWTO World Tourism Barometer, 2021. <https://www.unwto.org/unwto-world-tourism-barometer-data>, International Tourism (2020 and 2021) The first global dashboard for tourism insights <https://www.unwto.org/unwto-tourism-dashboard>
- Tourism onlain academy, 2021. UNWTO INNOVATION, EDUCATION AND INVESTMENTS, <https://www.unwto-tourismacademy.ie.edu/>

TOURISM EDUCATION POLICIES, COMPETENCIES AND DEVELOPMENT INCENTIVES

Abstract. The article seeks to draw the attention of government institutions, schools, universities and the tourism business so as to link educational policies in such a way that young people would be motivated in the profession they choose and would have a guaranteed job in tourism. The aim is to innovate educational systems in order to improve the quality of knowledge and skills and increase competencies and competency models. The possibility for validation of knowledge and skills in the work environment has been considered and a constructive differentiated system, star class qualification for a specific position has been proposed. Education is focused on market demand and the possibility of establishing a link between secondary and higher education, credit recognition in certain disciplines, and creating opportunities for upgrading in the profession and certification of knowledge and skills. We are looking for an opportunity for freedom in education, duality and class in business training, which will materialize in adequate financial remuneration for the work invested.

Keywords: tourism policies; tourism education; competencies; incentives and competitive advantage; competence and quality

✉ **Dr. Eng. Mincho Polimenov, Assoc. Prof.**

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0159-3616>

Department of Marketing and Tourism

University "Prof. Dr. Assen Zlatarov"

Burgas, Bulgaria

E-mail: mpolimenov@gmail.com